

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економіки та менеджменту

ЗАТВЕРДЖЕНО

Голова приймальної комісії

Олег СКИДАН

16/04/2025 р., протокол № 4

ПРОГРАМА

комплексного вступного випробування за фахом

при зарахуванні на навчання

на основі освітнього ступеня бакалавр, спеціаліст, магістр

для здобуття освітнього ступеня бакалавр

ОП «Міжнародні економічні відносини»

Житомир–2025

Укладачі:

Зінчук Тетяна Олексіївна – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри міжнародних економічних відносин та європейської інтеграції;

Усюк Тетяна Вікторівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри міжнародних економічних відносин та європейської інтеграції

Прокопчук Оксана Андріївна – кандидат економічних наук, доцент кафедри міжнародних економічних відносин та європейської інтеграції

ВСТУП

Мета вступних випробувань на навчання полягає у з'ясуванні рівня їх теоретичних знань та практичних навичок, а також виявлення схильності до ведення науково-дослідницької та пошуково-аналітичної роботи для визначення здатності вступників засвоювати відповідні фахові навчальні програми.

Програма фахового випробування для вступу до Поліського національного університету складена відповідно до місця та значення дисциплін, передбачених освітньою програмою підготовки бакалавра з ОП «Міжнародні економічні відносини».

Фахівці оволодіють основними знаннями щодо форм міжнародних економічних відносин; методів аналізу політико-правового, економічного, соціально-культурного середовища та інфраструктури міжнародної економічної діяльності; механізмів та інструментів зовнішньоекономічної політики держав світу, основних характеристик міжнародної економічної інтеграції та глобалізації; ключових проблем розвитку зовнішньоекономічних зв'язків України.

Програма вступного фахового випробування має комплексний характер й сформована на основі тематики, що відображає ключові компетенції спеціальності та інтегрують знання з дисциплін «Міжнародні економічні відносини», «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства».

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Перелік питань для підготовки з дисципліни «Міжнародні економічні відносини»

1. Поняття міжнародної економіки та МЕВ. Форми, рівні та суб'єкти міжнародної економіки.
2. Валюта та її види. Класифікація валют в залежності від статусу та ступеня конвертованості.
3. Вільні економічні зони: суть, причини створення, різновиди.
4. Причини вивозу капіталу. Основні експортери та імпортери капіталу. Інфраструктура міжнародного ринку капіталу.
5. Аграрна інтеграція ЄС (САП ЄС). Основні напрями Спільної аграрної політики країн ЄС.
6. Європейський валютний союз: мета створення, склад, роль та функції ЄЦБ.
7. Передумови виникнення ЄС. Склад ЄС, завдання етапи створення. Інституції ЄС та їх повноваження.
8. Характеристика інтеграційних процесів в АТР.
9. Глобалізація економіки на сучасному етапі. Позитивні та негативні наслідки глобалізації.
10. Роль та масштаби прямих інвестицій. Зовнішній борг України: причини та шляхи мінімізації. Структура зовнішнього боргу.
11. Форми міжнародного поділу праці. Їх характеристика. Навести приклади. Участь України в МПП.
12. Валютні курси: поняття, види. Регулювання валютних курсів.
13. Основні тенденції економічного розвитку США.
14. ТНК як суб'єкт міжнародної економіки: поняття, відмінні риси, причини виникнення.
15. Поняття та основні причини міжнародної міграції робочої сили. Регулювання міжнародних міграційних процесів в рамках МОП.
16. Угоди в рамках СОТ, їх характеристика. Членство України в СОТ: перспективи та ризики.
17. НІК у світовій економіці. критерії визначення НІК. Основні риси сучасного розвитку НІК.
18. Міжнародна спеціалізація: суть та напрямки розвитку. Роль та місце України в міжнародній спеціалізації.
19. Торговельна Угода між США, Канадою та Мексикою: передумови створення. Основні відмінності від НАФТА. Вигоди для країн-членів. Показники діяльності.
20. Міжнародна кооперація. Характеристика основних форм міжнародного співробітництва.
21. Валютний ринок та його структура (за суб'єктами, за термінами операцій, за функціями, за валютними обмеженнями, в залежності від обсягу валютних операцій).
22. Міжнародні розрахунки та основні форми.

23. Світовий ринок технологій (технологія як товар, класифікація технологій нові форми науково-технічного міжнародного співробітництва).
24. Місце міжнародної торгівлі в системі МЕВ. Рівні регулювання міжнародної торгівлі. Закономірності розвитку міжнародної торгівлі. Україна в міжнародній торгівлі.
25. Вільна торгівля і протекціонізм. Форми протекціонізму. Принципи абсолютних та відносних переваг.
26. Тарифні методи регулювання міжнародної торгівлі, їх характеристика.
27. Нетарифні методи регулювання міжнародної торгівлі, їх характеристика.
28. МВФ, Світовий банк: їх роль в регулюванні міжнародних валютних відносин. Механізм дії. Місце України в МВФ та Світовому банку
29. Міжнародний кредит та його роль у світовій економіці: функції, принципи, форми поширення кредитних відносин в міжнародній сфері.
30. Особливості зовнішньоекономічної діяльності України в умовах війни та післявоєнної розбудови національної економіки

Перелік питань для підготовки з дисципліни «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства»

1. Поняття ЗЕД та суб'єкти її здійснення в Україні.
2. Механізм реєстрації підприємства як суб'єкта ЗЕД.
3. Етапи здійснення зовнішньоторговельної операції.
4. Мито, його види, механізм нарахування і сплати.
5. Імпортні операції: види, механізм здійснення, пільги та обмеження.
6. Експортні операції: види, механізм здійснення, пільги та обмеження.
7. Бартерні операції у сфері зовнішньоекономічної діяльності.
8. Операції з давальницькою сировиною у сфері ЗЕД.
9. Міжнародні лізингові операції.
10. Міжнародна торгівля інжиніринговими послугами.
11. Міжнародна торгівля технологіями.
12. Ліцензування та квотування зовнішньоекономічних операцій в Україні.
13. Сертифікація продукції при здійсненні зовнішньоторговельних операцій.
14. Зовнішньоторговельний контракт: поняття, структура, механізм укладання і виконання.
15. Механізм декларування товарів при здійсненні зовнішньоторговельних операцій.
16. Види та порядок здійснення розрахунків при здійсненні зовнішньоторговельних операцій.
17. Базисні умови поставки у міжнародній торгівлі: види, порядок застосування і вплив на митну вартість.
18. Посередництво у міжнародній торгівлі, його вплив на ефективність ЗЕД.
19. Транспортне обслуговування експортно-імпортних операцій.
20. Арбітраж у зовнішньоекономічній діяльності.
21. Страхування зовнішньоторговельних операцій.

22. Форми та методи конкуренції у міжнародній торгівлі.
23. Параметри конкурентоспроможності товарів у міжнародній торгівлі.
24. Іноземні інвестиції та механізм їх залучення.
25. Особливості функціонування в Україні спільних підприємств з іноземними інвестиціями.
26. Валютні операції та механізм їх здійснення підприємствами – суб'єктами ЗЕД України.
27. Відповідальність за порушення у сфері ЗЕД.
28. Документарне оформлення експортно-імпортних операцій.
29. Механізм формування ціни у зовнішній торгівлі.
30. Форс-мажорні обставини у здійсненні зовнішньоекономічної діяльності України в умовах війни.

ЗРАЗКИ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ З ДИСЦИПЛІН

«Зовнішньоекономічна діяльність підприємства»

- 1. Зовнішньоекономічна діяльність (згідно Закону України “Про Зовнішньоекономічну діяльність”(1991 р.) - це...**
 - а) діяльність суб’єктів господарської діяльності України та іноземних суб’єктів господарської діяльності, що побудована на взаємовідносинах між ними та має місце на території України та за її межами
 - б) міжнародні господарські та торгово-політичні відносини, що включають в себе різні форми економічної взаємодії
 - в) комплекс дій контрагентів різних країн з підготовки, укладання та виконання торгової, інвестиційної чи іншої угоди економічного характеру
 - г) міжнародні господарські та торгово-політичні відносини, що включають в себе різні форми економічної взаємодії
- 2. Чи може підприємство здійснювати декларування товарів не за місцем його реєстрації як суб’єкта ЗЕД?**
 - а) не може;
 - б) може, якщо отримає на це дозвіл начальника регіональної митниці;
 - в) може, якщо буде підписаний лист-узгодження;
 - г) може, при наявності копії картки-реєстрації суб’єкта ЗЕД.
- 3. Правовий режим, який означає, що іноземні суб’єкти господарської діяльності мають обсяг прав та обов’язків не менший, ніж суб’єкти господарської діяльності України, називається:**
 - а) загальний режим;
 - б) національний режим;
 - в) режим найбільшого сприяння;г)
 - спеціальний режим.
- 4. Найвищим органом, що здійснює регулювання ЗЕД в Україні, є:**
 - а) Державна митна служба України;
 - б) Міністерство економіки України;
 - в) Кабінет Міністрів України;
 - г) Верховна Рада України.
- 5. До тарифних методів регулювання зовнішньоекономічної діяльності не відносяться:**
 - а) митний збір;
 - б) мито;
 - в) податок на прибуток;
 - г) податок на додану вартість.
- 6. Підприємство має право здійснювати зовнішньоекономічні операції, які:**
 - а) не заборонені законодавством;
 - б) вказані у його статуті;
 - в) дозволені митними органами;
 - г) визначені зовнішньоекономічним контрактом.

- 7. Придбання і завезення з-за кордону раніше експортованого товару, який не зазнав там ніякої переробки, називається:**
- а) експорт;
 - б) імпорт;
 - в) реекспорт;
 - г) реімпорт.
- 8. Продаж закордон раніше імпортованого товару, який не зазнав в Україні переробки, називається:**
- а) експорт;
 - б) імпорт;
 - в) реекспорт;
 - г) реімпорт.
- 9. Операції, при яких закупівля продукції супроводжується зворотними поставками товарів з метою досягнення експортно-імпортного балансу, називається:**
- а) зворотні поставки;
 - б) операції зустрічної торгівлі;
 - в) балансові операції;
 - г) компенсаційні операції.
- 10. Зовнішньоекономічна операція –**
- а) це міжнародні господарські та торгово-політичні відносини, що включають в себе різні форми економічної взаємодії;
 - б) це діяльність суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, що побудована на взаємовідносинах між ними та має місце на території України та за її межами;
 - в) комплекс дій контрагентів різних країн з підготовки, укладання та виконання торгової, інвестиційної чи іншої угоди економічного характеру;
 - г) міжнародна торгівля (економічні операції, включає реекспорт та реімпорт, операції зустрічної торгівлі, торгові операції змагального типу).

«Міжнародні економічні відносини»

1. Міжнародні економічні відносини – це:

- а) система економічних зв'язків з приводу виробництва, розподілу, обміну та споживання, що вийшли за межі національних границь;
- б) господарські зв'язки між підприємствами, фірмами, установами, юридичними та фізичними особами для виробництва та обміну товарів і послуг, матеріальних і фінансових ресурсів;
- в) економічні відносини між країнами світу, які належать до одного типу економічних систем;
- г) процес обміну між країнами світу продукцією, яка виробляється з найвищою ефективністю.

2. Міжнародний поділ праці – це:

- а) система торгівельних зв'язків між країнами світу;
- б) найвищий ступінь розвитку суспільно-територіального поділу праці між країнами, основою якого є економічно вигідна спеціалізація окремих країн

обмін випущеною продукцією;

в) система різноманітних форм міжнародного економічного співробітництва, яка передбачає відкритість економіки і вільне переміщення факторів виробництва;

г) спеціалізація окремих країн світу у межах світового господарства на виробництві певних видів продукції з метою їх реалізації на національному ринку.

3. Міжнародна торгівля – це:

а) сфера міжнародних товарно-грошових відносин, що є сукупністю зовнішньої торгівлі всього світу;

б) стійкий обмін продуктами виробництва між контрагентами з різних країн;

в) сукупність експортних та імпорتنих операцій;

г) вивіз товарів та послуг в межах взаємоспівробітництва між країнами світу.

4. Яка з названих міжнародних організацій регулює міжнародну торгівлю?

а) Світовий банк;

б) МВФ;

в) СОТ;

г) МБРР.

5. Основними методами державного регулювання міжнародної торгівлі є:

а) тарифні та нетарифні;

б) експортні та імпорتنі;

в) кількісні та якісні;

г) антидемпінгові та фінансові.

6. Протекціонізм – це:

а) політика, що обмежує певні зовнішньоторговельні операції;

б) продаж за кордон товарів за цінами, нижчими від внутрішніх;

в) різниця між вартістю експорту та імпорту;

г) загальна вартість експорту та імпорту.

7. Світова (міжнародна) валютно-фінансова система – це:

а) міжнародний рух факторів виробництва та товарів і сукупність інструментів;

б) форма організації валютно-фінансових відносин, закріплених в міжнародних угодах, які функціонують самостійно або обслуговують міжнародний рух товарів та факторів виробництва;

в) система організації валютних відносин в межах всесвітнього господарства;

г) організація і здійснення економічних угод між країнами, що укладаються з приводу оплати валютою торговельних операцій.

8. Міжнародна економічна інтеграція – це:

а) взаємозв'язки між країнами світу, в основу яких покладено зовнішньоторговельний обмін;

б) процес економічної взаємодії країн, який призводить до зближення господарських механізмів, набирає форми міждержавних угод і узгоджено регулюється міждержавними органами;

- в) поступове зближення рівня розвитку продуктивних сил, а також процес стійких виробничих зв'язків між відокремленими підприємствами в країні або за її межами;
- г) процес як поєднання, так і роз'єднання праці у світовому масштабі.

9. Міжнародний рух капіталу – це:

- а) переміщення за кордон трудових ресурсів;
- б) переміщення за кордон вартості в товарній або грошовій формах у пошуку більш вигідної сфери застосування;
- в) переміщення за кордон засобів виробництва;
- г) переміщення за кордон матеріальних активів.

10. За джерелом походження виділяють наступні форми міжнародного руху капіталу:

- а) внутрішні та зовнішні;
- б) державні та приватні;
- в) короткострокові та довгострокові;
- г) загальні та спеціальні.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Зінчук Т.О. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності. Навчальний посібник. // за ред. д.е.н., проф. Т.О. Зінчук. Житомир: "Полісся", 2013. 416 с.
2. Зовнішньоекономічна діяльність : навчальний посібник. Видання 6-те, перероб. та доп. / За ред. Козака Ю. Г. К.: «Центр учбової літератури», 2019. 292 с.
3. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: організація та управління : навчальний посібник [Електронний ресурс] / О. М. Котиш, І. В. Мілько. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 183 с.
Кушнір Н.О., Заяць О.І. Міжнародні економічні відносини: навчальний посібник. Ужгород: Поліграфцентр "Ліра", 2023. 360 с.
4. Міжнародні економічні відносини та зовнішньоекономічна діяльність: навч. посібник / Т. О. Зінчук, О. Д. Ковальчук, Н. М. Куцмус [та ін.] ; за ред. Т. О. Зінчук. К.: Центр учбової літератури, 2017. 513 с.
5. Міжнародні економічні відносини: підручник / За редакцією А. П. Голікова, О. А. Довгаль. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. 602 с.
6. Світове господарство і міжнародні економічні відносини: навчальний посібник [Електронний ресурс] / С. В. Бестужева, В. О. Козуб, Н. В. Проскурніна, В. А. Вовк, Ю. Б. Доброскок. Харків : ХНЕУ ім. Семена Кузнеця, 2020. 166 с.
6. Міжнародні економічні відносини: навчальний наочний посібник для студентів першого (бакалаврського) рівня спеціальності 073 «Менеджмент» освітньої програми «Менеджмент і бізнесадміністрування» / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: В.В. Дергачова, К.О. Кузнєцова, І.М. Манаєнко, В.А. Мельникова, О.С. Ченуша. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 340 с.
7. Міжнародні економічні відносини: запитання та відповіді. [текст]: 5-те вид. перероб. та доп. Навч. посіб. / За ред. Козака Ю. Г., Спорека Т., Зайця М. А. К.: Центр учбової літератури, 2017. 332 с.
8. Патица Н., Мартинюк О., Кучеренко Д. Міжнародні економічні відносини. К.: ЦУЛ. 2023. 560 с.
9. Управління зовнішньоекономічною діяльністю & Management of Foreign Economic Activity : навч. пос.. Львів : Львів ДУВС, 2021. 244 с.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://nbuv.gov.ua>
2. Офіційна Інтернет-сторінка Кабінету міністрів України. URL: <http://kmu.gov.ua>
3. Офіційна Інтернет-сторінка Міністерства економіки України. URL: <http://gov.ua>
4. Офіційна Інтернет-сторінка Міністерства фінансів України. URL: <http://minfin.gov.ua>
5. Офіційна Інтернет-сторінка Державної митної служби України. URL: <https://customs.gov.ua/>
6. Офіційна Інтернет-сторінка Міжнародного валютного фонду URL: <http://imf.org>

Порядок проведення та оцінювання результатів комплексного вступного випробування за фахом

На фаховому вступному іспиті абітурієнт отримує тестове завдання, бланк результатів тестування та титульний аркуш зі штампом Приймальної комісії університету. Фаховий вступний іспит проводиться в письмовій формі або на основі індивідуальної усної співбесіди. Перед вступним іспитом представники приймальної комісії проводять інструктаж щодо порядку виконання вступного тестового завдання.

На бланку результатів абітурієнт вказує за номером тесту варіант правильної відповіді. Виправлення, декілька позначень і відсутність результату за варіантом відповіді зараховуються як невірний розв'язок тесту. Не допускаються будь-які умовні позначки на бланку результатів тестування та титульному аркуші.

Тестове завдання містить 50 питань з однією правильною відповіддю. Кожна правильна відповідь оцінюється у чотири бали. Максимально можлива кількість набраних балів після складання фахового іспиту – 200. Кількість балів необхідна для участі в конкурсі повинна дорівнювати або бути більшою за 100.

Тривалість тестування – 120 хвилин.

Зарахування для навчання до Поліського національного університету здійснюється за рейтинговою системою.